

у прийнятті процесуальних рішень, і враховувати їх загальну – юстиційну – природу державної служби, то можна говорити про виділення слідчого апарату в єдиний і незалежний, або підкорення його судовій владі. Поширюючи змагальність на досудові стадії, можна виділяти такі напрямки діяльності суб'єктів кримінального судочинства: прокуратура здійснює функцію обвинувачення; слідчий апарат (або незалежний, або в складі судової влади) здійснює розслідування кримінальної справи, а у випадках, коли не порушується питання про призначення покарання – вирішує кримінальні справи; адвокатура здійснює функцію захисту; суд – функцію правосуддя.

Список літератури:

1. Гуляев А.П. Следователь в уголовном процессе. М., 1981. 2. Грошевий Ю. Конституція України і деякі проблеми кримінально-процесуальної теорії // Вісник Академії правових наук. 1998. №2(13). 3. Якуб М.Л. О понятии процессуальной функции в советском уголовном судопроизводстве // Правоведение, 1973. №5. 4. Шимановский В.В. К вопросу о процессуальной функции следователя в советском уголовном процессе // Правоведение, 1965. №2. 5. Мотовиловкер Я.О. Основные уголовно-процессуальные функции. Ярославль, 1976. 6. Альперт С.А. Субъекты уголовного процесса. Х., 1997. 7. Советский уголовный процесс / Под общ. ред. Бажанова М.И., Грошевого Ю.М. К., 1983. 8. Элькин П.С. Сущность советского уголовно-процессуального права. Ленинград, 1963. 9. Ларин А.М. Расследование по уголовному делу: процессуальные функции. М., 1986. 10. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса. М., 1958. 11. Полянский Н.Н. Очерк развития советской науки уголовного процесса. М., 1960. 12. Савицкий В.М. Очерк теории прокурорского надзора в уголовном судопроизводстве. М., 1975. 13. Альперт С.А. О процессуальных функциях следователя // Вопросы государства и права развитого социалистического общества: тезисы республиканской научной конференции 24-26 сентября 1975. Х., 1975. 14. Рахунов Р.Д. Участники уголовно-процессуальной деятельности. М., 1961. 15. Альперт С.А. Кримінально-процесуальні функції: поняття, система, суб'єкти. Конспект лекцій. Х., 1995.

Надійшла до редколегії 20.09.2000

Л.Д. Варуни, викладач каф. конституційного та міжнародного права Ун-ту внутр. справ

СТАНОВЛЕННЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ КАНАДИ

Канада – федерація, до складу якої входить 10 провінцій і 2 території. Вони різні за ступенем розвитку, матеріальним забезпеченням, складом та кількістю населення. Ще в 1871 р., мандруючи канадськими преріями Північно-Західного району і Гудзонової затоки, офіцер британської армії лейтенант В.Ф.Батлер охрестив цей віддалений район «Великою одинокою землею» [1, р.2–3]. На картах початку ХІХ ст. цю землю зображали як частину «Великої Американської пустелі». Порядок на цій території підтримував загін армії Британського гарнізону.

У 1870 р. більшу частину цієї території і монополію на торгівлю король Англії Чарльз XI подарував своєму комісарові і англійській компанії, яка вела торгівлю в районі Гудзонової затоки [2, с.18].

На думку канадців, саме вони повинні були розширити територію Канади в західному напрямку. Мрія «Домініон від океану до океану» здійснилась, коли Північно-Західна територія 15 липня 1870 р. офіційно була передана Канаді.

В 1870 р. хвиля торговців з віддалених північних поселень американського заходу перетнула кордон і зупинилась у районі сьогодишньої Альберти. Вони стали вести торгівлю з місцевими індіанськими племенами неясними спиртними напоями [3, с.73]. Становище на цій території почало ускладнюватись.

Після своєї мандрівки Північно-Західною територією країни в 1871 р. вищезгаданий лейтенант Батлер писав, що заклади, які повинні підтримувати порядок в тому вигляді, в якому вони розуміються в цивілізованих країнах, тут зовсім відсутні [1, р.4].

Пряму відповідальність за встановлення законів Канади на придбаних територіях ніс перший Прем'єр-міністр Канади сер Джон Макдональд [4, р.47-49].

Навала поселенців і шахтарів на американський Захід супроводжувалась війнами з індіанськими племенами і коштувала уряду США мільйонів доларів і життя солдат та поселенців. Американці вирішили проблему за допомогою регулярної армії. Макдональд розумів, що Канада не має необхідних ресурсів для повторення американського досвіду. Тому він наполягав на тому, щоб порядок було встановлено до початку заселення. Вихід він бачив у створенні воєнізованих сил поліції, сформованих і оснащених для ведення бойових дій на рівнинах.

В район Північно-Західної території урядом Канади було направлено загін кількістю 250 чоловік: 50 чоловік із Сходу і 200 із Заходу для етнічного балансу населення.

Макдональд писав призначеному командирю, що найкращою силою будуть кінні стрілки, навчені як кавалерійському мистецтву, так і стрілецькій справі. Їх слід проінструкувати щодо використання артилерії. Ця структура влади не повинна бути військовою, але організована як поліція і мати військову назву [5, р.26].

План Макдональда був передумовою виникнення Північно-Західної кінної поліції. Але створення запропонованої «кінної поліції» було відкладено в зв'язку з повстанням корінного населення нинішньої Манітоби.

Федеральна поліція була заснована в 1873 р. відповідно до Акту парламенту від 23 травня 1873 р. під назвою «Північно-Західна кінна поліція». Поліція була створена за прикладом ірландської королівської поліції, яка стала взірцем для поліцейських служб всієї Британської імперії [2, р.1]. Запропонував парламенту затвердити створення кінної поліції в кінці берез-

ня 1873 р. Д. Макдональд, прем'єр-міністр і міністр юстиції Канади. Він говорив, що поліцейські повинні бути силою, яка завжди готова стати на захист закону і справедливості [6, р.35]. Згідно з законом, у поліцію набирались на 3 роки чоловіки 18–40 років міцної статури, активні, які вміли читати і писати англійською і французькою мовами. Кінна поліція мала бути напіввійськовим підрозділом, найважливішою метою якого повинно було стати припинення торгівлі спиртними напоями серед індіанців, завоювання їх уваги і довіри, виконання всіх поліцейських функцій по підтриманню порядку.

Північно-Західна кінна поліція розпочала виконувати свої обов'язки 30 серпня 1873 року. Перші призначення і набір в кінну поліцію пройшли 25 вересня 1873 року [7, р.1]. У кінній поліції несли службу офіцери, що мали буть вірцем героїзму, сміливості і ризику [9, р.10–16].

У період з 1874 р. по 1885 р. головним завданням поліції було встановлення і підтримання дружніх зв'язків з індіанцями, ведення переговорів, припинення торгівлі спиртними напоями, збір митних податків, виконання поліцейських обов'язків.

В 1883-1885 рр. пройшли найбільші страйки серед робітників, і саме в цей період кінна поліція отримала великий досвід по наведенню порядку.

Протягом багатьох років поліція виконувала різні завдання: функції начальників поштових відділень, функції митниці, поліцейські були обліковцями при проведенні перепису населення, зв'язківцями з індіанцями. Деякий час вони складали метеозведення. Хірурги поліції надавали медичну допомогу населенню. Засуджені часто відбували тюремне ув'язнення в місцях розміщення постів кінної поліції. Поліцейські займались також людьми, які мали психічні захворювання. Крім задач федерального рівня, поліцейські вирішували численні місцеві проблеми, такі, як ведення статистики, боротьба з розповсюдженням інфекційних захворювань, з пожежами в преріях.

Разом із створенням територіальних і федеральних міністерств призначались чиновники, які в подальшому поступово заміняли поліцейських у виконанні всіх цих функцій.

Відкриття покладів золота в 1886 р. викликало наплив золотошукачів на територію Юкон. Розпочалась «золота лихоманка». Для підтримання правопорядку в 1898 р. кількість поліцейських була збільшена. 31 загін був реорганізований в 2 дивізіони «Н» і «В» [1, с.13]. Поступово поліція поширила свою владу до берегів Льодовитого океану. Для підтримання порядку на такій обширній території виникла необхідність в створенні ефективної системи транспорту і зв'язку: створено морський підрозділ, аерослужбу, підрозділ наземного транспорту.

У діяльності поліцейських по наведенню порядку велику роль відіграли собаки. Дещо пізніше було створено спеціальний тренувальний центр для поліцейських собак при КККП.

Робота поліції була офіційно визнана в 1904 році, коли королем Едуардом VII їй був дарований титул «Королівська».

В 1914 р. у прибуло поселилось близько 1 млн поселенців. Кожен, від міністра до кінного поліцейського мали допомагати поселенцям порадами і справами. Поліцейські стали земельними агентами, спеціалістами сільського господарства, чиновниками соціальних служб і імміграції. Крім того, вони розподіляли зерно для посівних робіт, проводили карантин худоби, складали детальні доповіді про урожайність і якість земель.

Майже третина поселенців не говорила ні англійською, ні французькою мовами, тому поліції доводилось звертатись за допомогою до перекладачів, щоб роз'яснити канадське законодавство і звичаї. Допомога, яка здійснювалась новим поселенцям, була додатковим тягарем для кінної поліції. Однак це було вагомим аргументом проти скорочення особового складу поліції.

В 1914 р. кінна поліція отримала міжнародне визнання за наведення порядку на Заході Канади.

В 1920 р. пройшла реорганізація поліції, з'явилися нові підрозділи і служби, змінилась назва – Королівська Канадська кінна поліція, розширена сфера діяльності і повноваження: охорона в аеропортах, захист високопоставлених посадових осіб, боротьба торгівлею з наркотиками, економічними злочинами, контроль за контрабандою, боротьба з тероризмом. З'явилися спеціальні служби, такі як національна картотека по шахрайству і національна дактилосистема. Поліція стала відповідальною за виконання федеральних законів на всій території Канади від Атлантики до Тихого океану.

За своєю підпорядкованістю і компетенцією поліція в Канаді підрозділялась на федеральну, провінційну та муніципальну.

Не кожна провінція країни має власну поліцію. У більшості випадків функції муніципальної та провінційної поліції стала виконувати КККП на договірній (контрактній) основі. Перший контракт по охороні громадського порядку на провінційному рівні розпочинається з Угоди між КККП і урядом Саскачевану, підписаний 01.06.28 р. А перший муніципальний контракт був підписаний з Манітобою 01.04.1935 р.

Зараз поліція діє у відповідності з Актом про Королівську Канадську кінну поліцію від 1970 р.

Список літератури:

1. The origins of the Royal Canadian Mounted Police. Canada. Minister of Supply and Services Canada. 1992.
2. Atkin, R. Maintain The Right, New York, 1973.
3. Paul F. Sharp. The Canadian American West, 1865-1885. Minneapolis, 1955, 2vols.
4. The World Book Encyclopedia. 1994 World book, Inc. Chicago London Sydney Toronto. C-Ch. Vol.3.
5. Cecil E. Denny. Law Marches West. Toronto, J. M. Dent and Sons, 1972 (1939).
6. R.C.Macleod, The North-West Mounted Police and Law Enforcement 1873-1905. Toronto: University of Toronto Press, 1976. p. ix.
7. RCMP Fact Sheets 1995. Canada. Minister of

Supply and Services Canada.1995. 8. J.J. Boulton Uniforms of the Canadian Mounted Police. Turner-Warwick Publication Inc. North Battleford, Sask. 1990. 9. Knucle's In the Line of Duty. Burnstown, General Store Publishing, 1994. 10. Canada, Sessions Papers, NWMP Rerport for 1890, p.2; NWMP Report, 1898.

Надійшла до редколегії 11.07.2000

*І.С. Мезенцева, викладач каф. кримінального права
та кримінології Ун-ту внутр. справ*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА «ВІДМИВАННЯ» БРУДНИХ КОШТІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ АВСТРІЇ ТА ШВЕЙЦАРІЇ

АВСТРІЯ. Банківському законодавству Австрії притаманні деякі важливі особливості. По-перше, ця країна єдина на сьогодні в ЄС, в якій діє принцип абсолютної банківської таємниці. Цей принцип з 1988 р. закріплений у конституційній формі. Порушення банківської таємниці є злочином. Єдиною умовою повідомлення якихось відомостей про рахунки, клієнтів і операції правоохоронним органам є постанова суду при розгляді справ про умисні фінансові порушення кримінального характеру і злочини. У всіх інших випадках (розслідування податкових органів, органів банківського контролю і т.п.) австрійські банки не зобов'язані надавати фіскальним установам інформацію, що стосується їх відносин з клієнтами.

По-друге, з 1819 р. в Австрії існує система анонімних і номерних банківських рахунків, що стала «частиною національного економічного укладу». При відкритті такого рахунку і здійсненні операцій по ньому клієнт взагалі ніяк не ідентифікується банком. Анонімно може вестися також торгівля цінними паперами через спеціальний номерний рахунок в банківській установі, мати кодовий депозит для анонімного управління пакетами акцій. Незважаючи на багаторічні гострі дискусії в австрійському парламенті і в суспільстві та спроби внести обмеження у вищевикладені принципи банківської діяльності, до цього часу ніяких серйозних змін в цій сфері не сталося.

Проте, в 1989 р. Австрія приєдналася до Віденської Конвенції ООН від 19.12.1988 р., в 1991 р. підписала Європейську Конвенцію від 8.11.1990 р., з 1990 р. бере активну участь в підготовці рекомендацій Спеціальної групи по фінансових діях.

30 липня 1993 р. в КК Австрії спеціальним законом були внесені параграфи 165 і 165а, що встановлюють кримінальну відповідальність за легалізацію майнових цінностей злочинного походження. Формулювання складу злочину, що міститься в параграфі 165, загалом аналогічне поняттю відмивання грошей, даному в частинах 1 і 2 ст.261 КК ФРН [1, с.78]; всі основні положення відомих міжнародних конвенцій про боротьбу із злочином, що розглядається, враховані і відтворені в австрійській кримінально-правовій нормі. Однак, є і ряд особливостей. Так, для визнання легалізації